

ประมวลความคิดเห็นของผู้ปฏิบัติงานในคณะศึกษาศาสตร์

เพื่อกำหนดทิศทางการพัฒนาและการบริหารงานของคณะศึกษาศาสตร์ ในอีก ๔ ปี ข้างหน้า

(ได้รับความเห็นชอบจากที่ประชุมสภามหาวิทยาลัยในคราวประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๖๖ เมื่อวันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖)

มหาวิทยาลัยขอเสนอประมวลความคิดเห็นของผู้ปฏิบัติงานในคณะศึกษาศาสตร์ เพื่อให้ทราบถึงทิศทางที่ควรจะเป็นสำหรับการบริหารงานของคณะฯ ในอีกสี่ปีข้างหน้า เพื่อใช้ประกอบการสรรหาผู้สมควรดำรงตำแหน่งคณบดีคณะศึกษาศาสตร์ในวาระถัดไป ซึ่งเก็บข้อมูลจากแบบสอบถาม Online จำนวน ๗๙ ชุด จากจำนวนบุคลากรผู้ปฏิบัติงานในคณะศึกษาศาสตร์ ทั้งหมด ๓๐๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๖.๑๖ แบ่งเป็นบุคลากรสายวิชาการ ๔๔ คน บุคลากรสายปฏิบัติการ ๓๕ คน โดยแบบสอบถามครอบคลุมประเด็นคำถาม ๒ ข้อ ได้แก่

(๑) คณะศึกษาศาสตร์ควรจะไปในทิศทางอย่างไรในอีก ๔ ปี ข้างหน้า

(๒) คุณลักษณะของผู้ดำรงตำแหน่งคณบดีคณะศึกษาศาสตร์ที่คาดหวัง

เพื่อนำเสนอต่อสภามหาวิทยาลัยพิจารณาให้คำแนะนำ แล้วแจ้งให้คณะกรรมการสรรหาฯ นำไปประกอบการพิจารณาในการสรรหาผู้สมควรดำรงตำแหน่งคณบดีคณะศึกษาศาสตร์ ต่อไป ดังนี้

(๑) คณะศึกษาศาสตร์ควรจะไปในทิศทางอย่างไรในอีก ๔ ปี ข้างหน้า

๑. ด้านวิชาการและพัฒนาคุณภาพนักศึกษา

๑.๑ ควรมุ่งเน้นให้มีความเป็นเลิศทางวิชาการอย่างยั่งยืน เพื่อให้บรรลุตามเป้าหมาย พันธกิจ และวิสัยทัศน์ของคณะและมหาวิทยาลัย สามารถผลิตบุคลากรทางการศึกษาที่ตอบสนองต่อการพัฒนาการศึกษาที่หลากหลาย ยืดหยุ่น คลอบคลุม และทันต่อพลวัต มีความโดดเด่นด้านผลิตวิชาชีพครูที่มีศักยภาพสูงสังคม มีความเป็นนานาชาติ โดยส่งเสริมท้องถิ่นให้เติบโตไปด้วยกัน มีความหลากหลายทางวิชาการ มีการเพิ่มบริการวิชาการนอกสถานที่ การพัฒนาหลักสูตรตั้งแต่ระดับอนุบาลถึงระดับปริญญาเอกในทุกสาขาวิชา โดยส่งเสริมทักษะที่หลากหลายและให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามความสนใจ

๑.๒ ควรพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนให้เข้าสู่ยุคดิจิทัลและมีความเป็นสากล เป็นผู้นำทางการศึกษาที่มีเทคโนโลยีและนวัตกรรมการสอนหรือรูปแบบการสอนที่ทันสมัย สนับสนุนให้นักเรียน นักศึกษา และคณาจารย์สร้างสรรค์สื่อนวัตกรรมการเรียนรู้ให้มากขึ้น

๑.๓ ควรมีความเป็นนานาชาติทั้งในเชิงวัฒนธรรมองค์กร เชิงนโยบาย และเชิงปฏิบัติ การจัดกิจกรรม/โครงการ หรือกลไกที่เชื่อมโยงกับนโยบายของมหาวิทยาลัย เช่น การรับอาจารย์ชาวต่างชาติให้มาทำวิจัยหรือสอนในบางกระบวนวิชาในระยะสั้นหรือระยะยาว สนับสนุนให้อาจารย์ในคณะมีโอกาสแลกเปลี่ยนความรู้กับองค์กรต่างประเทศ และผลักดันอาจารย์และนักศึกษาระดับปริญญาโทและปริญญาเอก ได้ร่วมผลิตผลงานวิชาการกับอาจารย์และนักศึกษาต่างชาติ

๑.๔ ควรสร้างหรือยกระดับกลไกที่ส่งเสริมให้บุคลากรสายนักวิชาการผลิตผลงานวิจัยที่มีการรับใช้และชี้นำประเด็นการศึกษาทั้งระดับชาติและระดับนานาชาติได้มากขึ้น โดยผ่านทรัพยากรทางด้านงบประมาณ ส่งเสริมการสมัครขอรับทุนวิจัยจากหน่วยงานภายในและภายนอกประเทศ มีการจัดสรรเวลาที่เอื้อต่อการผลิตงานวิจัยของนักวิชาการ และให้การสนับสนุนทางด้านเครือข่ายผู้เชี่ยวชาญ หรือองค์กรภายในประเทศหรือต่างประเทศ เพื่อเป็นที่ปรึกษาและถ่ายทอดองค์ความรู้ให้กับนักวิชาการในคณะ

๒. ด้านการพัฒนาคุณภาพนักศึกษา

๒.๑ ควรพัฒนานักศึกษาให้รักในวิชาชีพครูอย่างแท้จริง สามารถรับใช้สังคมที่มีปัญหาได้อย่างทันการณ์ ตอบโจทย์การลดความเหลื่อมล้ำและความยากจนของนักศึกษา

๒.๒ ควรสร้างนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูที่มีคุณภาพและคุณธรรม มีการระดมความคิดเกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตรสำหรับนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในเรื่องของจำนวนชั่วโมงในการสอนอย่างเหมาะสมและเป็นไปได้จริง ทั้งให้การเอื้อประโยชน์ต่อโรงเรียนต่าง ๆ ที่ให้ความอนุเคราะห์รับนักศึกษาฝึกประสบการณ์ของคุณ

๓. ด้านการบริหารจัดการ

๓.๑ บุคลากรและสวัสดิการ

๓.๑.๑ ควรพัฒนาความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะของบุคลากร (Attributes) ให้แก่บุคลากรทุกระดับอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน พัฒนาบุคลากรทางการศึกษาที่เชี่ยวชาญการสอน ให้การสนับสนุนการเรียนรู้ตลอดชีวิต รวมถึงสนับสนุนงบประมาณในการอบรมและสัมมนาที่เป็นประโยชน์ต่อการทำงานและสามารถนำมาพัฒนาการปฏิบัติงานได้

๓.๑.๒ ควรส่งเสริมให้บุคลากรมีความเป็นเลิศทางวิชาการและคุณธรรม ส่งเสริมความรักให้กับองค์กร เสริมสร้างความสามัคคีและการทำงานที่เป็นทีมงานที่ดีต่อกัน

๓.๑.๓ ควรมีสวัสดิการที่เหมาะสมและมีความเป็นธรรม โดยมุ่งเน้น work life balance กับทั้งบุคลากรและนักศึกษา จัดสรรสวัสดิการที่มีความหลากหลายมากยิ่งขึ้น และเพื่อให้เอื้อต่อการพัฒนาทักษะของบุคลากรในคณะด้วยตนเองได้

๓.๑.๔ ควรให้ความสำคัญกับความก้าวหน้าของบุคลากรอย่างเท่าเทียม โดยเฉพาะเรื่องการบรรจุเป็นพนักงานมหาวิทยาลัยประจำในตำแหน่งอาจารย์สาธิต สังกัดโรงเรียนสาธิต

๓.๒ นโยบายและการบริหาร

๓.๒.๑ ควรเพิ่มการสื่อสารในองค์กรให้มากยิ่งขึ้น

๓.๒.๒ ควรมีระบบการทำงานที่มีประสิทธิภาพ เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ดี ตั้งแต่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม การปฏิบัติงาน ระบบโครงสร้างองค์กร ไปจนถึงทัศนคติในการทำงาน

๑) ควรมีการปฐมนิเทศภายในของแต่ละสาขาให้มากขึ้น เพื่อกระตุ้นให้อาจารย์สอนนักศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพและให้คำแนะนำอาจารย์ในการแบ่งเวลาให้เหมาะสม

๒) ควรมีการอบรมอาจารย์รุ่นใหม่ให้รู้ถึงขั้นตอนการทำงานที่ถูกต้อง และการสื่อสารกับองค์กรภายนอกอย่างมีประสิทธิภาพ

๓) ควรมีบุคลากรรุ่นใหม่ที่มีความคล่องตัวกว่าเดิม และพร้อมสนับสนุนผู้เรียนและผู้ปฏิบัติงานทุกฝ่ายอย่างคล่องตัว

๔) ควรนำเทคโนโลยีมาใช้ในการปฏิบัติงาน เพื่อลดขั้นตอนการทำงานที่ซับซ้อนและป้องกันการเกิดข้อผิดพลาดในการปฏิบัติงาน

๕) ควรสร้างวัฒนธรรมการทำงานที่มีความสุข

๔. ด้านกายภาพและสิ่งแวดล้อม

ควรพัฒนาทรัพยากร สถานที่ การปรับทัศนียภาพ และสิ่งอำนวยความสะดวกให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพแก่นักศึกษา

(๒) คุณลักษณะของผู้ดำรงตำแหน่งคณบดีคณะศึกษาศาสตร์ที่คาดหวัง

๑. เป็นผู้ที่มีธรรมาภิบาลในการปฏิบัติงาน มีคุณธรรมและจริยธรรม มีความกล้าหาญซื่อสัตย์และโปร่งใส ความเป็นประชาธิปไตย โดยให้ความเท่าเทียมกันกับบุคลากร มีความเห็นอกเห็นใจ เสียสละรับผิดชอบ และยอมรับฟังความคิดเห็นข้อเสนอแนะของบุคลากรในคณะ

๒. เป็นผู้ที่มีภาวะผู้นำ มีอุดมการณ์ กล้าคิดกล้าตัดสินใจ มีความมุ่งมั่น เป็นแบบอย่างที่ดี มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และเป็นผู้นำในการเปลี่ยนแปลง

๓. เป็นผู้ที่มีวิสัยทัศน์ อย่างกว้างขวาง มองการณ์ไกล คิดนอกกรอบ คิดเชิงรุก ยืดหยุ่น ทันสมัยพร้อมกับเผยแพร่วัฒนธรรมอันดีงาม มีโลกทัศน์แบบสากล หรือมีวิถีคิดแบบสากล

๔. เป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ในด้านการบริหารจัดการองค์กรและทรัพยากร พัฒนาบุคลากรทั้งผู้สอนและนักศึกษาให้เป็นผู้มีจิตวิญญาณของความเป็นครู บริหารงานเพื่อขจัดความเสี่ยง วางแผนงานได้ชัดเจนและปฏิบัติได้จริง สามารถสรรหาแหล่งงบประมาณสนับสนุนกิจกรรมของคณะอย่างทั่วถึง และสานต่อนโยบายเดิมสู่นโยบายใหม่ในการพัฒนาคณะ เน้นการบริหารงานแบบมีส่วนร่วม มีความสามารถในการสร้างทีมคุณภาพ (Team Work)

๕. เป็นผู้ที่มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีจิตบริการ มีความเป็นกันเอง สร้างขวัญและกำลังใจ สามารถเชื่อมโยงความสัมพันธ์กับบุคลากรทุกกลุ่มได้ สนับสนุนผู้ใต้บังคับบัญชาให้มีความก้าวหน้าตามสายอาชีพ

๖. เป็นผู้ที่มีทักษะในการสื่อสารอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ

๗. เป็นผู้ที่มีผลงานทางวิชาการเป็นที่ประจักษ์

ทั้งนี้ ที่ประชุมสภามหาวิทยาลัย ได้มีข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ดังนี้

ระบบการผลิตครูของประเทศไทยในปัจจุบันมีความล่าช้าเป็นอย่างมากและต้องการการเปลี่ยนแปลงอย่างเร่งด่วน โดยเฉพาะอย่างยิ่งรูปแบบกระบวนการในการฝึกอบรมนักศึกษาวิชาชีพครูในระดับปริญญาตรี จากเดิมที่ศึกษาเรียนรู้อยู่ในมหาวิทยาลัยและออกไปทำหน้าที่ครูฝึกสอนในโรงเรียนต่าง ๆ เป็นครั้งคราว และมีอาจารย์ที่ปรึกษาทำหน้าที่แนะแนวทางการฝึกอบรม หรือนิเทศงานการเรียนการสอน ซึ่งรูปแบบการเรียนรู้ในลักษณะดังกล่าว นั้นไม่เพียงพอ และไม่ตอบโจทย์กับยุคสมัยปัจจุบันอีกต่อไป

จึงมีความเห็นว่า อาจารย์จะต้องใช้เวลาอย่างน้อยร้อยละ ๒๕ ของเวลาทำงานทั้งหมดในการออกไปทำงานร่วมกับโรงเรียนภายนอก ในส่วนนักศึกษาก็ควรได้ออกไปทำหน้าที่ครูฝึกสอนอย่างน้อยร้อยละ ๒๕-๓๐ ในแต่ละปีการศึกษา ดังนั้น คณบดีท่านใหม่ที่จะเข้ามาดำรงตำแหน่งจะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถในการคิดหาวิธีการเปลี่ยนแปลงกระบวนการในการผลิตครู เช่นเดียวกับงานทางด้านการวิจัยระบบการศึกษาของประเทศ ซึ่งยังไม่มี การดำเนินการในระดับที่ดีเท่าที่ควร